

Sy-li spěwał,
Pílnje džěłať,
Strowja óe
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njobjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew óe.

• Sserbske njedželske łopjeno. •

Budyschin

17. meje 1925

Bauzen

Čiřchóž a nakład Šmolerjez knihicziřchóžerńje a knihacńje šap. družšt. s wobm. ruř. w Budyschinje.
Wukhadža łóždu šobotu a placzi na měřaz 15 šlotnych pjenjeřłow.

Roqate.

Scž. Jana 16, 23:

„Sawěrnje, sawěrnje, ja praju wam: Sa cžož wy Wótza prořhčž budžecž w mojim mjenje, to budže wón wam dacž!“

Jandžel Boži džěńš herbski kraj pscheńdže. Wón fastupi do kóždeho domu. Wón ma na kóždu šwójbu a wščitke jeje statow wažne, šwójate, sa cžadž a wěcžnosč rořšbudžaze praschenje. Twoje wócžko jandžela njewidži. Tvoje wucho jeho cžichi stup nje-šlyšchi, ale wón tu tola je a šupa wot wjeski k wjeszy a s domu do domu. Wofebje rad tež do zyrkwojow fastupuje. Wón je nutrny po-šlyšac, ale s dohom tež fedžblitny pruhowať, hacž šo Boža šlužba štanje jenož na šdacze a je šža pšched Bohom abo hacž je modlenje w duchu a w prawdže. Tak džěńša jandžel Boži herbski kraj pscheńdže. Wot Boha wón wuńdže a k Bohu šo tež šažo wróczi. Wot Boha je dóstať wažne póřolštwó, šhutne napominanje sa na š herbski lud. Šotre? „Roqate, modlcze šo!“ Šak šteji, tak šo jandžel prascha, s waschej modlitwu w zyrkwojach a w domach, pšchi koleb-łach waschich džěczi a w šomorkach waschich mřějazych? Šak s waschej modlitwu šteji?

1. Sawěrnje, ja praju wam: „Šacžož wy Wótza prořhčž budžecž w mojim mjenje, to budže wón wam dacž!“ Tuto šłowo je tež šažo, šaž šwójate šeženje na Jubilate a Cantate, wšate s po-šlednich rěčowu Šesufowych. Pošlednja nóz do šchizńeje šmjer-če nascheho Šbóžńika bė pšchischa. Šaž džěczi wokoło šwojeho mřějazeho nana, tak šu šo wuczomnižy šhromadžili pšchi šwojim Šnješu. Woni bóle a bóle póřnacž pocžnu: Čžadž džělenja tu je. W šłubókej šrudobje šedži ta horška pšchi šwojim wučerju a po-šlyšča na jeho šłowa bójškeje lubosče, wěcžńeje wěrnosče a nje-

bješkeje krařnosče. „Ša cžož wy Wótza prořhčž budžecž w mo-
jim mjenje, to budže wam dacž.“ Wó modlitwoje nasch Šnješ rěczi. Šak pola tebe s modlitwu šteji w domje a we wutrobje? Modliřch šo? Šdy šu pošledni křócž šo modlit? Bė džěńša rano? Bė wěčera wječor? Njebė ša zly tndžen? Njemodliřch šo šlyša wjazny? Ššy šo modlitwoje žlye wotřeknyř? Šnathy paedagog, kíž bė něhdy nahladowať tež na někotrych herbskich wučerńjach, njeboh Šrüllich s Drježdžan, ras piřche: „Šak je to rjenje a pošbė-
huje wutrobu, hdyž rano pšches cžichu wjeř wonka na kraju džěřch a s dohom šbėhnje šo klineženje a špěwanje. Šchto špěwa? Džěczi w šchuli šwój rańšchi šhoral špěwaja, špěwaja je šwojim wu-
čerjom rańšchu modlitwu. Wšchitko rad pošlyšča. Tu abo tam jedyn na dróšy pošastanje. Ššuhodža šebi wofna wotewřja, šo bychu špěwanje šěpje šlyšhecž móhli. Šatať ša šłuwom na šhwilku we šwojim džěle pošastanje.“ Pšched lětami bu džě-
czom modlenje a špěwanje w šchulach šakajane. Tež džěńš hiřchóžer-
ńjeje šo rańšcha modlitwa šažo do wšchěch šchulow wrócžila, hdyž tež je dawno šažo dowolena. Tež niž do wšchěch herbskich šchulow. To šym njedawno našonil. Pšched křótkim je šo pa-
czerška wučžba šažo šapocžata. Šědma bėch njedawno přěńju ho-
džimu dořonjať, pocžachu někóři hólzy ša šwojimi cžaplami hra-
bacž a chžychu se šštwy won cžěricž. To hiřchóžer šo mi ša wšchė
dołhe lėta mojeho šakojńštwá štało njeje, šo bychu
džěczi hješ modlitwy paczeršku wučžbu wopušchěcž chžyke. Mo-
dlitwa bė tutym džěczom se šchule hižo tak jara wozušbnjena, šo tež
šo na paczerjach ani na modlitwu njedopomniču. Čžim dlěje je
šchula hješ modlitwy, cžim bóle žuša je modlitwa džěczom. A je
to domach a to tež w herbskich domach šěpje? Njedawno bėch na
šhwilku do burškeho šubla šastupil, šo bych tam štaru šhoro-

watu macz wopytať. Wona mi se swojeho žiwjenja powědasche. Rad posłuchach. Wažne ji wožebje bě, kať bě něhdy na kuble kóždy kuczil a kóžda komorka s wjele modlitwami swjeczena byla. Tež jeje byn bě w tutym modlerškim duchu wozehnjennj. Pšched lětami pať bě do domu czeledž saczahnyla, kiž bě so pschi blidowych paczerjach smjaja. Tehdy je młody bur s blidowej modlitwu pšhestal. Nětk pať mamy, tať powědasche macz, sažo lěpschu czeledž. Duž bym byna prošyla, so by s paczerjemi sažo sapočal. Ale sčto je mi wotmolwit? „Macze, nětk ja blidowe paczerje sam wjazh njemóžu.“ Tať je našch lud bóle a bóle lud bjes modlitwy. Čzi jeni su pschelěni sa modlitwu, čzi drusy nimaja žaneje khwile, s Bohom rěčecž. Tam pobrachuje nutroscž a wěra. Tam so hanibuja ruzh styłowacž, su tať jara hordži na swoju cžłowisku móz a mudrosčž a wustojnosčž. Woni nóchzedža so modlicž. To je duchowna smjercž. Duscha, s Boha rodžena duscha, sa wěčnosčž powołana duscha so se kłodžitnami swěta społoji a hebi nježada wjazh po Bosy. Wona je žitwa w semstint a cžahnytm a wscho wěčne a bójske a njebjeske so ji pschezo bóle shubjuje. Kať steji s modlitwu pola tebe? Wužiwasch swój wschědnj khlěb s džakowanjom? Wozehnjesch swoje džěczi s napominanjom k Bohu a modlitwu a s dobroproschěnjom? Sromadžich swój dom do domjazhych nutroscžow rano a wječor? Sdnyž niz, sapoč dženska wječor sažo! Sapoč dženska sažo na tutej wot žmilneho Boha tebi lětka hiščeže datej nježeli modlitwy! Rogate modlicze so!

2. Ale kať? Čso modlicž a modlicž je wulki rosdžěl. Wjele, sčtož so modlitwa bječ sda, tola žana modlitwa njeje, ale kža pšched Bohom a cžłowjekami. Sdnyž rěčzi s Bohom, ale duscha ničžo njevě a je rosproschena, potom tajke kłowa tola žana modlitwa njejsu, ale njeužitne wužiwanje Božeho mjena a jeho swjateho kłowa. Kať so pěkne džěcžo wješeli, hdyž žmě s nanom a maczerju rěčecž, tať so wěrjazh kšescžijan wutrobne wješeli, hdyž žmě s nutroscžu je swojim Bohom rěčecž. To je tola njeurjeknive wulka hnada a lubosčž Boža, so so modlicž žměmy, so žmilny Bóh nam dženska sažo prajicž da: Wy khide, kłabe cžłowiske džěczi we waschej braschnosčži a kłabosčži, we waschich nusch a spytowanjach, Rogate, modlice so so na prawym pucžu wostanjecze, so móz a pošlynje sa dobre bėdženje w žiwjenju dōstanjecze, so duschu nješhubicze, pschetož duschu shubicž rěka wschitko shubicž! W našchim schpruhu tón wulki modler Jesuž sam naš wucži: Modlice so „w mojim mjenje.“ Sčto to rěka? Ma tuto mjeno žamo na hebi hižo džiwny čzinjazh móz? Pschi Božej klužbje duchowny na woltarju husto swoju modlitwu kšonczi: „To prošymy Jesom Khrysta dla.“ Tať modlachu so kšescžijenjo rad hižo w přěnich lětstokach, ale Jesuž sam je naš wuczil, so modlicž swjaty „Wótcze našch.“ Tuta modlitwa wschěch modlitwow so nješkōnczi je kłowami: Tať prošymy w Jesužowym mjenje. My pōsnajemy: W tutym kłowe žamym njeleži hiščeže ta džiwna, wulka móz modlitwy. Ně, w Jesužowym mjenje so modlicž, rěka w dowěrje na jeho wumōžecski skutk, na jeho sažlužbu so modlicž. Snaty athenski wótcžinz Themistokles bu wot swojeho luda s kraja wuhnaty. W swojej nusch wón khowanku pola nješpšecželow swojeho luda pyta. Wón prošy krala Admetoža wo schit. Ale kať čže pola njeho, kiž bě jeho pschecžiwnik, hnadu namaľacž? Wón wuhlada kralowe džěcžo a wosmje je na ruzh. Tať stupi pšched krala Admetoža a rjeknje: Ja bližu so tebi s próstwu wo žmilnosčž a pomoz, ale ja nješchhadžam sam. Tvoje džěcžo mam na rukomaj. Tvoje njewinowate džěcžo rěčzi sa mnje, prošy sa mnje, tvojeho džěscža dla žmil so na mni, kiž bym wuhnaty se swojeje domišny a pola tebe khowanku pytam. W Jesužowym mjenje prošycž, rěka, niz sam pšched Bože woblicžo w modlitwe stupicž, ale so we wěrje s Jesu-

žom s jednocžicž, na njeho twaricž, na njeho so powołacž. Sčtož so w Jesužowym mjenje modli, ma byna Božeho na swojej stronje, Jesuž jeho fastupuje, sa njeho dobroprošy. Tajka modlitwa je najpošornišcha modlitwa, ale s dobom tola najžylnišcha modlitwa, dokeľ ma sbōžnitka žameho na swojej stronje. — Ale w Jesužowym mjenje so modlicž, rěka tola wožebje tež w duchu Jesužowym so modlicž, so modlicž tať, kať je wón so modlit, prošycž woto, sčtož je wón hebi wuproschował. Niz s kōždej próstwu žměschty psched Bže woblicžo stupicž, ale jenož s tajtimi modlitwami, kiž su w duchu a w lubosčži Jesužowej spěwane a kotrymž našch Anjes sam swoje Haj a Samjen pschitaji. Wo kajke knicžomnosče pať prošymy my husto! A wo čžo je Jesuž prošyl? Čo by Boža wola so stala, Bože mjeno so swjeczilo, Bože kralestwo so twariko! Tu mamy wschitž wufnyčž a kať wjele hiščeže wufnyčž. Sdnyž duchowny na woltarju steji, hdyž khtny modler w komerzh so modli, wurjeknjene je to kłowo rucze: Ja prošchu w Jesužowym mjenje, ale dokonjana je tajka modlitwa jenož potom, hdyž je wuischla s lubosče, kiž Jesuž ma, hdyž je spěwana s podacžom do Božej wole, kať je wón jo we wutrobje nošyl, hdyž je modlitwa w jeho wěrje a w jeho duchu.

3. Sdnyž pať tať so modlicž wufnjemy? Čsnadno w nusch? Našch lud tola praji: „Nusa so modlicž wucži.“ Sdny je David swoje psalmy spěvacž wufnyč, tute modlitwy, kiž naš po lěttyžach hiščeže hluboko natwarja? W nusch swojeho žiwjenja. Čžim cžěbnišcha je semja, čžim žwětlišche su njebjeska. Nusa so modlicž wucži, ale pschezo? Nusow mamy w našchim ludu nětk runje dočž a na dočž. Sdny by nusa pschezo k Bohu wjedla, potom na žylej semi žadny lud njeby pobožnišchi bječ mohł a dyrbjal, hacž našch lud. Bohu džak, so druheho a lěpscheho pomoznika a wuczerja mamy. Jesuž swojim wucžomnikam w posłednej nozh pschezo sažo pomoz swjateho ducha, ducha wěrnosčže a modlitwy, žlubi. Wón hakle je jich prawje so modlicž wucžil. Přjedy wolachu we wichorach a storkach swojeho žiwjenja: Anježe pomhaj nam, my kōnz wosmjemy! Potom pať, hdyž buchu se swjatytm duchom kšecženi, khwala so tež tyschnosčžow a khwala Boha w jaštwach a rjekžasach. Přjedy prošcha: Daj naš žedžicž k tvojej prawizy a lěwizy, potom pať prošcha wo měr dusche a wješele na Bosy a žylnu wěru w bėdženjach. Čsu to hiščeže čzi žami wucžomnizy? Sčto je jich tať modlicž wuczil w Khrysta mjenje? Duch Boži. Wón je hiščeže živy a čže tež našche wutrobny pschěmēnicž, rosšwětlicž, wufwječicž sa weryžylne modlitwy w Khrysta mjenje.

4. A kajke žlubjenje ma tajka modlitwa? Čawěrnje, sa čžož Wótcza prošycž budžecze w mojim mjenje, to budže wam dacž. Wulke, maještetiske kłowo! Ale je tež wěrne abo je tať, kať stotyžach wnašchim ludu praji: Wšcho stawa so po sakonjach natury. Žyle njemōžne je wscho wuflyšchenje modlitwy. Čswět je wulka maschina, hdyž tyžaz a sažo tyžaz kōlow do so pschima. Modlitwa ničžo nješamōže! Ale tu tola pižane steji: „To budže wón wam dacž.“ To praji Jesuž, kral wěrnosčže. To praji wón pšched wrotami swojeje kšičžneje, hórteje smjercze. To praji tón, kotrehož žyle žiwjenje je jena wulka, swjata, kražna modlitwa, wot Wótcza wschědnje a stajnje wuflyšchana. Čso wě, hdyž my wo jėd sa duschu našcheho džěscža prošymy, naš wón wuflyšhecž njemōže. Sdnyž my wo semske knicžomnosče prošymy, kiž bychu našche sčazenje byle, dyrbi Bóh mjelcžecž. Wón wjedže naš po swojej radže, a tuta je stajnje dobra, hnadna a žmilna. Bože pucze su lute kłōnz a žwětko tež tam, hdyž našche wóczko jenož nōz a cžěmnosčž widži. W žerbškim domje snajach pšched lětami woboheho Lazara na khorokožu. Naš so jeho woprašach, hacž je hdy tež hižo wo swoje wustrowjenje Boha prošyl. Ženje jeho wotmolowjenje nješapomnju. „To nješčym. Č přě-

nja niz, dofelž wěm, so mi Bóh ani džen dlěje czěpicž njeda, hacž je sa mnje nufne. S druha niz, dofelž Bóh chze, so bwoj fchiz njeku, duž chzu tež ja. A f tšěza niz, dofelž sa czělo profhcž nochzu, hdyž mam hifhcže tač wjele sa moju dušchu profhcž.“ Tón bě frosymil, fchto rěka: Eso modlicž w Ahrysta mjenje! Rogate, modlcže ho!

Nascha evangelfka zyrfej.

(Potracžowanje.)

(Potracžowanje.)

Gnydom přeni džen, pónđzela, pšchinjebny sa wšchěch wobdžělnikow niz jeno ale tež sa Drježdžany a daloku a schěroku wokolinu něšcto wožebite: Schwedfski arzbifkop Söderblom, duž do Zürich, bě w Drježdžanach posastal, kaž tydženja hižo naspomnichmy, a mějesche wječzor pšchednoščk wo praščenju: „Čže hodla bym Lutherfski?“ Sala bě hižo do čža pšchepjelnjena; ludžo stejachu na kłodach. Krajny bifkop Fhmels postrowi fchwedfskeho hoščza wutrobnje, kotremuž fhromadženi, kaž tež prjedy krajnemu bifkovej, f pšchitlěskom howdowachu. Arzbifkop Söderblom, woblecženy f jednorej czornej draštu, kaž to wona postajena sa fchwedfskich bifkopow, roščajni nam w jednorej ale czijtej němfskej rěči swifki evangelfko-lutherfskeje zyrkwoje f fchescžijanskeje zyrkwoju; nascha lutherfska zyrfej njeje jena nowa, haffe 400 lět stara zyrfej, ně, wona je džěl abo wotnoha teje jeneje fchescžijanskeje zyrkwoje; tuta jena fchescžijanska zyrfej je ho we běhu lět džělita do džělow abo halosow abo wotnožlow. Wón je lutherfski — a my f nim — tohodla, dofelž w tutym lutherfskim wotdžělu teje jeneje fchescžijanskeje zyrkwoje to stare a tola stajnje nowe ewangelion najczijščizije wukhowane. Wložnje falkněža na kónzu fhromadžiny Lutherowe: „To kłowo dyrbja wostajicž a žanoh' džača dóstacž.“ Spěwachmy wšchitzy stej, žebi tač w duchu sawdawajo ruku f rjekom f Gustav-Adolfskeho kraja a jemu dawajo na pucž fbožopšchecža sa jeho wojowanje, w kotrymž wón steji sa lutherfsku zyrfej.

Esriedu wječzor wobhladachmy wobdžělnikow a krajne konfistorium a profěsorow w towarštwje a rošmoltwje; chznychmy ho bjes pšchednoščkow a rěčow mjes žobu ješnacž a wuprajicž. — Šchwórtk wječzor poslicži D. Alt pšched polnej salu fjawny pšchednoščk wo wědomoštnych pšchepytowanjach, kotrež ho w flubjenym kraju stawaja; pšchi tym pořasa žwětkle wobrašy. S tajkimi pšchewodžeske tež D. Leipold džěl žwojeho pšchednoščka, nam pořasajo wožebje twar a wuhotowanje synagogow.

S krotkej nutroščzi škóncži pjatl po pšchipołdnju krajny bifkop tutón „akademifki tydžen“, kotryž njebudže bjes žohnowanja sa zyrfej a sa wožady. Wšachmy žobu dom tež to pšchilubjenje, so bě to přeni pospyt a, so chze zyrfej f tajkim džělom pořstupowacž.

III.

„Evangelfki tydžen“ a „Akademifki tydžen“ běšchtej wuhotowanje bóle fakfkeje evangelfkeje zyrkwoje sa Saksku. Tšeczi tydžen šwoła žyly evangelfku zyrfej Němskeje hromadu, — tež Wien bě fawupjene — a to f wustupej, kotryž bě móžny, žylny a wažny. 41. kongrež snutškwoneho mižijonštwa f zyrkwino-šocialnym kongrešom bě sa 26. hacž 30. hapreje do Drježdžan šwołany a je tam w tutych dnjach 48 jenotliwych wuhotowanjow a fhromadžinow něč, a na wšchě je ho žwěru a pilnje džělako wot mužškich a žónškich žylyho kraja. A sa čžo je ho džělako? Sa to, so njeby nasch žyly lud, kotryž we wulkej nufy, haj w žmjertnym strasche, padnył do řahuby ale so by byl wumóženy. njech tež w pořlednjej hodžiny! To njeje ta najwjetřcha nufa a tón najwjetřchi strach, so to w politifkim tajka měščenža a w hospodářskim tajka kłazanje,

ně, ale so nasch lud snutškwonje řhorn, so jeho snutškwone mozy řkažene, to czěri jón f řahuby, a to czim bóle toho dla, dofelž jich wjele njewidži tute řtrachi abo nochze widžecž a dofelž jich hifhcže wjazh nicžo njeczini pšchecžiwu tutomu řkaženju. Tutaj kongrešaj w Drježdžanach běšhtaj lute řpóšnacže tuteje snutškwoneje řmjertneje nufy nascheho luda a běšhtaj lute džělo sa wotpothanje a sa wumóženje; wonaj běšhtaj tač jene móžne a řjane wobřwědženje evangelfkeje wěry a evangelfkeje zyrkwoje a fchescžijanskeje lubošče.

To pšchipošnaczu tež krajne a statne wyschnošče, kotrež f zyrkwintym wyschnoščemi kongrešaj witachu na radnizy w Drježdžanach a w Mišchnjanfkim domje. Snutškwone mižijonštwa je pšchipošnata wulka móž w kraleřtwje fchescžijanskeje lubošče — jenož tu a tam we wožadach namařaju ho hifhcže tajh, kofciž sa snutškwone mižijonštwa nicžo wyschě nimaju! —

Řaž sawod tač bě wukóncženje tutoho džěla Boža řklužba. Sawodnu Božu řklužbu džeržeske bifkop D. Bernewitz wo Jerem. 8, 19—22: „W czim wobšteji ta nufa? Hdže jow ta nufa? Hdže f tutej nufu?“ Krajny bifkop Fhmels škóncži žyly wuhotowanje je řwjatocžnoščzu w řchiznej zyrkwi, pšchiwólajo wšchěm wobdžělnikam niz jeno ale tež wšchěm evangelfkim wožadam a wšchěm evangelfkim dožyła — ho řkožajo na 1. Kor. 15, 58 — „Toho dla něč do řkuffa!“ Sapočžany bu kóždy džen f rańšchej nutroščzi, kotruž řuperintendent Reimer džeržeske.

So to w naschim žylym ludu ho wjazh jenož njejedna wo hospodářsku, politifku a nabožnu nufu, ale so to dže wo wobřtacže abo řahinjenje, to pořasa hnydom přeni kłowny pšchednoščk wo „nufy mandželřtwa“ (Ehenot). Řózcžiwostna nufa w ludu je wulka a řtrachna; rěčnik měnjeshche, so f njeje njebudžemy wumóženi řhibe so pšchindže wulka pořwšchitkowna nufa na žyly lud, tač wulka, so pořnio nej wšcho dotalne hifhcže paradis. S napřatowščzu a f pořřóženjom pořřluchachu pšchitomni na tute 1½ hodžiny trajaze řkutne rořestajenje dr. med. Řersteina-Bremenskeho.

Druhi džen řaběrašche ho wožebje f młodžinu a jeje nufami, tač f nabožnej a pořcziwostnej nufu řchulerjow a řchulerkow na wyschšchich řchulach. Młodžina a nufa młodžiny je dožyła džěl džěla řam sa ho, f kotrymž dyrbja ho zyrfej, wožada a runje tač wožadni řaběracž bóle a řwěrnifcho.

Tšeczi džen rěčesche wožebje prof. Brunřtäd-Erlangenski wo džęnřnifchim hospodářskim žwjenju a jeho řahadach a řakonjach. Bě to filosofa, f njeho rěčesche poř Lutherowu duch a Lutherfska wěra.

Tež wjetřche řjawne wječzorne wuhotowanja běchu pšchihotowane, tač ras wječzor pod heřlom: „Šwójba w nufy“ a druhi ras wječzor pod heřlom: „Zyrfej a džělacžerjo.“ Tutón pořledni pořasa, so tež mjes džělacžerjemi wotucža nowe řrořumjenje sa wěru, nabožinu a zyrfej.

S tutym f tych 48 wuhotowanjow jenož něšcto naspomnichmy, so bychmy pořasali wobřchěrnoščž a wulkofčž džěla, kotrež dořkonja nasche snutškwone mižijonštwa, a f dořom tež nadawki, na kotrymž ma řobu džělacž kóždy po řwojich mozach a na tym měřnje, hdžež steji. Kóždy ma řobudžělacž tohodla, dofelž so je evangelfki fchescžijan; kóždy ma f tym řobutwaricž kraleřtwa Řesufa a pšchipořjedacž jeho mjeno a jeho czěščž. —

Řipřčanifka řakulteta bohořklowřtwa je pšchipošnata a czěščwifka kongreš a jeho džělo f tym, so je řřoch f jeho řobudžělacžerjow sa dořktorow bohořklowřtwa pořmjenowala.

Žyly wulke pšchihotowanje bě řariadowane wot řakfkeho krajneho towarřtwa sa snutškwone mižijonštwa, kotrež móže něč f wulkim wjeřelom řpominacž na tute drje džěla pořne tola poř tež řohnowane dny. Nječ tuto towarřtwa se řwojint řrabju Řitzhuřtom namařa wjazh a wjazh pořožnikow a pořožy w naschich

wožadach! Duchovní su rad swólniwi, tu kóždemu dalscheho šóželic a dary sa snutkowone mišijonstwo pschijimowac a dale wobstarac.

Bischpomicz chzemy, so budzeja wsche pschednoschi, rosmotwy a wobsamknjenja kongrega czischczane; tak je kóždemu možno, so nadrobnišcho hiščeze s tutyhmi wažnymi praschenjemi saběrac.

Niz jeno sa wobdželnikow kongrega placzi, ně sa wschěch ewangelistich kschesczjanow placzi jene słowo, kotrež krajny biskop Schmels w stónczazej kwjatocznosci wupraji: „Njebudze-li se słowa tuteho kongrega skutk, je Bože mjeno wotkwjećene!“

Na Bože spěče.

A.*)

Słóž: Kwal Boha, moja duschal zc.

Mój Sbožnik w njeju bydli na Boha Wótza prawizy, hdyž serafimow bydli staw krafnje jeho kwalazy; tam w czešči nasche czělo so wěcznje namata, a poshubic so mělo je snamjo hubjenstwa; wschal Sbožnik nasch tam knježi we wulkej krafnosci a na duschi jom' leži, so bychmy dobyli.

Budž kwalba, Knježe, tebi, so horješpik by k njebjem a dobył s mozy hebi tam sastup by a s dobom nam; tak wrota k wjekełosci nam w njeju wotewrit ty by a na sbóžnosci nasch podžel poskicził.

Ach, s jandželemi spěwac s pozec nam, džak s kwalbu czi a k twojej czešči džekac tu a tam w sbóžnosci!

*) Jan Nisi, 1607—1667; — sekerbschczil M. U.

B.*)

So swojim hložu. Wbo: Nětk sawěse je na cžahu zc. (bjes „Haleluja“).

So Khrystuž spěl je do njebjek, my dženska wopomnamy a s džakom Boha, kiz je Knjes nasch, wo schlit nabběhamy sa hrěšnikow naš na semi, kiz we wschellej smy žakosci my bjes nadžlje tyšchni. Haleluja!

Tuž džak budž Bohu, so cžer je a njejo wotewriene; Khryst krafnje bydla wotamknje, kiz bčhu saczinjene. Tuž wěrjazy so raduje a s dobom khtunje hotuje, so sa Knjesom by cžahnył. Haleluja!

Schtóž wolu jeho nječini, tón Knjesa lubo nima, so žadat raj by njebjesti, krej s cžěkom jeho jima. Hdyž wěra polnje prawa je, tež kwjate budže žiwjenje, do njebjek nastajene. Haleluja!

W naš k njejušpěče spocžatł ma, hdyž Wótza namatamy, so nam so kwět njespoda, a k pobožnym lósch mamy. Čzi horje tu, a dele Wóh we kwěrje maja lubo so, dbjž stowatscheni nejku. Haleluja!

Džen budže polny radosče, hdyž Wóh naš wosmie k hebi a scžinic Sshnej runych čze, kaž wusnawamy hebi; so tehdy polnosč poskiczi nam, wjekele we krafnosci. — Dał Wóh, so herbujem! Haleluja!

Jan Swid, 1496—1542; — sekerbschczil M. U.

Zyrkej a stat.

— „Tudžen sa wustupjenje s zyrkwoje“ dnybjesche tydžen po wólbje, po 26. haprleji, bycz po woli njepšcheczelow zyrkwoje. Sarjadowalo bě jón sjednocženstwo, kotrež so mjenuje „Arbeitsgemeinschaft freigeistiger Verbände.“ Agitowali su, wošebje w Berlinje; my we Łužicy nejšmny drje wjele wo tym šonili a pytnyli. Zyla agitacija je pał była radikalno-politiška, kommunistiška; to bě tež s teho spósnac, so bčhu rumnosče wupšchene s kommunističkimi snamjenjemi, a tež s toho, so so wobsamknjenja cžinjachu sa sažudženych njedawno stóncženeho „Tschela-prozeža.“ Šhromadžinny bčhu tu a tam polne hary;

pscheczeljo zyrkwoje njebčhu so bojeli, šhromadžinny wopytac a tam rěczec; s wjetšcha herjelachu njepšcheczeljo tak, so njemóžachu zyrkwoi pscheczelni rěczec, hač runje bčhu političny pschiwitowari wschěch možnych političnych stron. Šswobodu sa wošobinske mējenje a šwobodu sa wuprajenje šwojeho mējenja maja dže tamne strony, kotrež wudawaju, so jenož sa šwobodu wujuja, sa něšcho, šchož je dawno pschewinjene. Šsamo notarow bčhu do šhromadžinow pscheprošyli, so bychu hnydom samowjenja skuczili. Š tomu mējachu dje šwoje pschicžiny; pschetož wjedžachu, so tón a tamny drje pschi wječzornej schczuwanzu do wustupa swoli, so pał nochze rano, hdyž je so wuspał, nicžo wjazu wjedžec. Ale tež to pomhala nje; pišche so, so su w Berlinju je wschej agitaciju maleho dobył měli. Nawopaf, někosi, kosiž bčhu s zyrkwoje wustupili, su sašo do zyrkwoje sastupili, dolež bě jich hańba to, kaž so tute šhromadžinny wotmewachu. — Šchtóž hiščeze njewědžesche, tón nětk wě, pod kajfej khorhoju wustup s zyrkwoje wujuje: pod kommunističkej, pod sowjet-rušowskej! Tuž cžim bóle: Pod kschiznej khorhoju so stupeže hromadu!

Hač sa Saksku nowa zyrkwina wustawa k 1. oktobrej sastupi, bě nam hižo dawno dwělomne; nětko šlyšchimy, so smy se šwojim dwělom prawn wobkhowali. Šakle k 1. haprleji 1926 ma so to stac. Š tym je tež snowasariadowanje Łužicy wotštorčene. Wo tutyh njeje tež hiščeze nicžo dorosčudžene, a tuž tež niz wo tym, hač so šerbško-němske wožady sjednocza do jeneho wošebiteho wokrježa pod šerbškim superintendentom. Šednane, kotrež je krajne konistorstwo pschilubilo, hiščeze pschindže. Ša tute maja Šserbjo, wošebje sastupjerjo wožadow a duchowni bycz pschihotowani a wuhotowani. Šascha šakada je pschezo hiščeze ta: wsche šerbško-němske a němsko-šerbške wožady maja bycz sjednocžene do jeneho wošebiteho wokrježa a to pod superintendentom, kotryž je šerbškeje rěče možny. Šaž šlyšchimy, čze kóžde s tych šchtyrjoch městow Žitawa, Lubij, Budyšchin, Šamjenz mēcz šwoju superintendenturu; wone tež sa to džekaja a wustupuja, kaž na psch. snowa Lubij. Tuž njech jenož Šserbjo njefkonwža cžak!

Wschelle s bliska a s daloka.

— Šruski šejm ma mjes šwojimi šapóškanzami 212 ewangelistich a 102 katolich; 130 su dissidentow, t. r. s zyrkwoje wustupjeni, bjes nabožiny, abo njeju šwoje nabožne stejnischczo wšnamjenili. Š su so jako židojo šapšali, a to Š demofratojo a Š sozjalistaj. Do zentruma šlyšcheja jenož katolikojo, do němskonazionalneje ludoweje strony mjes 110 šapóškanzami 10 katolikow, do němskeje ludoweje strony mjes 44, do hospodarškeje strony mjes 11 a do němskich ludowow mjes 11 kóždy ras 1 katolik.

— „Šwjast ewangelškeje žonškeje mlodžiny Němskeje“, kotremuž šwjetscha wsche towarštwow mlodnych holzow pschilšlyšcheja, sjednocza nětkle 5 648 jenotliwych towarštwow do žylka; tute maja 183 141 šobustawow. Š tutyh ma Šchlesška 617 towarštwow s 20 000 šobustawami a Šakka 558 towarštwow s 23 800 šobustawami. Šakka je po licžbje šobustawow najšlyšnišcho sastupjena w tutyh šwjastku. Tutón wudawa tež wschelače cžakopižy; s tutyh je najbóle rosšchěrjenty „Komm mit“, kotryž ma 112 tyžak čitarkow. — Wjele so stawa hižo na tutyh polu wožadneho a zyrkwinskeho džela, wjele wjaz pał so dnybi hiščeze stac.

Šistowanje.

B. w B. sa Šraudi.

W. we B. sa Šswjatti.

R. w B. sa Šswj. Šroj.

Šamowity redaktor: šaral W y r g a c z w Šojaczach.